

K. M. A.

(Kvindelige Missions Arbeidere)

Kvartalshilsen

Nr. 2
April 1913

Bladet utkommer 4 gange aarlig og koster 80 øre for aaret.
— Kan bestilles paa alle postanstalter. —

6. aarg.

Kjært missionærbesøk.

Mange av Kvartalshilsens læsere har hørt at miss Soltau leder av China Inland Mission's training home i London og miss J. Gregg, som er utdannet der og nu i 18aar har arbeidet som missionær i Kina, har besøkt Kristiania fra 25de febr. til 2den marts og holdt en række møter omtrent hver atten i forskjellige lokaler, og desuten har talt i private hjem for missionsvenner. — Vi som hadde den glæde at faa delta i disse møter er blit saa beriket og har faat et nyt herlig syn paa Guds almagt, hvorledes «Gud kan» og at «Gud er kjærlighet».

Miss Gregg som var i Kina i bokseropstanden i 1900 og som gjentagne gange blev truet med døden og i 4 mdr. sammen med en liten flok andre missionærer blev jaget omkring i Nordkinas bjergegne, vidnet med stor glæde og troesfrimodighet om den fuldkomne fred. som Herren gir sine midt i de største trængsler og dødsfarer. «Bryd dig ikke om fra hvilken kânt vinden blæser, Gud er kjærlighet», sa hun. En lommebibel var al den eiendom, hun og hendes lidelsesfæller fik med sig fra stationen, foruten det tõi de gik og stod i, men med Guds ord holdt de baade sig og de smaa barn stille og beredte til naar som helst at gaa hjem. Hun fortalte om hvorledes de hadde erfaret sandheten ogsaa av det Guds ord, at «de som saar med

taarer kommer hjem med fryderop bærende sine kornbaand». I de sidste 10 aar hun har arbeidet derute har hun seet Herren gjøre store ting. Paa det sted hvor et kinesisk tempel stod, hvori bokserne holdt dem indesluttet og gav dem kun koft kanarifrø at spise i 3 uker, der er nu templet jevnet med jorden og en missionsstation er reist. Miss Gregg har i de sidste aar reist flere steder i Kina og holdt konferanser utelukkende for kvinder i en uke av gangen, og mange kvinder ogsaa av dem, som ikke har hørt evangeliet før, har overgitt sig til Gud. I miss Soltau har China Indlandmission en velsignet mor for alle de unge som blir betroet til hende under forberedelsesaaret i London. 501 unge piker er gaaet fra hende til Kina, og hun følger hver av dem med forbøn og særskilt omhu. Hun holdt en række bibeltimer som blev til stor opmuntning og styrke for mange. «Guds bæk er fuld av vand,» og «hvor den store bæk kommer, der blir liv,» fra Ez. 47, 9. Gud har jo paa vidunderlig maate vedkjendt sig China Inland mission, og miss Soltau fortalte os mange beviser paa, hvorledes Herren sørger for dem, som forlater sig paa ham i alt, de største som de mindste ting.

Gud gi i naade at disse venners vidnesbyrd, maa bære rik frugt for hans rikes komme og til hans navns ære.

Armenien.

Utdrag av privatbrev fra S. Bodil Biørn.

Musch $\frac{7}{1}$ 13.

Guds naade og fred.

Herren gi Dem og alle kjære norske venner et velsignet aar! Inderlig tak for alle forbønner og for al kjærlighet. Det er altid kjært at høre fra hjemmet og merke alle vennernes trofaste forbønner og kjærlighet og varme interesse for Herrens arbeide i Musch. Det gjør mig saa ondt, at jeg heller ikke iaar naar at skrive oftere hjem. Korrespondance med Frankfurt, skolerne, alt sykearbeidet og meget andet kræver megen tid og meget arbeide. Maatte Herren sende v. Dobbelters eller en anden mandlig missionær til Musch næste høst; saa jeg kunde slippe ledelsen og ansvaret for stationen, da skulde jeg være svært taknemmelig og da kunde jeg helt vie mig for de syke og fattige. Jeg synes jeg bare halvt rækker alting, som det nu er, men Herren vet det, han vil ordne alt efter sin vise vilje.

Skole og forsamlingsbygningen er snart helt færdig, da blir alt lettere, for jeg maa jo se efter og ordne med arbeidet og med regnskaberne. Men saa tænkes paa at bygge waisenhus til vaaren, men jeg har skrevet at de maa sende os en, som kan ha overopsyn med byggearbeidet, da jeg hverken kan eller vil ha ansvaret for det altsammen. Nu faar vi se, hvordan det blir, for tiden arbeider vi for at faa byggetilladelse og faa overført grundeiendommen paa hr. v. Dobbelters navn.

De kan tro vi har faat en stor solid og pen bygning. Forsamlingssalen ovenpaa er stor lys og vakker, skoleværelserne er nedenunder, der er 4 værelser til skole og saa er der et ovenpaa til de to lærerinder Margarid og Maritza, et lyst hyggelig lite rum. Lovet være Herren som har hjulpet os til at fuldføre det arbeide, hadde Herren ikke bygget huset, saa var alt

blit forgjæves. De kan ikke tro hvor mange vanskeligheter, vi har hat fra regjeringens side, de stoppet arbeidet ret som det var, og der var to betjente som hadde eftersyn og som stadig kom og kiget efter. Dem maatte vi gi en ordentlig «backschich» drikkepenge ellers hadde det været umulig at komme av flekken. Dag for dag hjalp Herren.

Skolen gaar godt fremad, den er en av mine solstraaler i det kolde mørke Musch. Der har været mange utgifter til ved, haandarbeider og indretning av lærerindernes værelse o. s. v. og der er endnu meget som mangler, men hitintil har Herren hjulpet fremad og git hvad vi trængte. Der kommer nu 108 elever, men vi kunde opta mange flere om vi vilde, men de to lærerinder kan ikke overkomme flere og vi har ikke raad at ansætte en tredje. Om Gud gir midler vil jeg næste skoleaar ansætte en til. Bed om, at Herren vil velsigne alle de unge, og om at Han vil fylde forsamlingssalen hver søndag og hver torsdag med mange søkende sjæle og fylde vor armeniske pastor og os alle med sin helligaand, saa vi maa bli varme og ivrige vidner for Jesus.

Vi fik ingen glad julefest iaar. Vi glædet os saa længe i forveien dertil, og den 24 dec. feiret vi ogsaa en deilig fest med alle barnene og vore lærere og medhjelpere og endel indbudne i den nye forsamlingssal; men om natten blev Baron Arsen, vor lærer ved guttehemmet saa syk, og han døde allerede den 26. om morgenen, det var en stor, stor sorg og et stort tap for os alle. Han hadde forkjølet sig saa i novbr., men var igjen oppe og frisk, men ikke stærk. Saa forkjølet han sig paanyt, frøs forfærdelig og hadde saadan aandenød. Den sidste nat da Rupen og jeg vaaket hos ham maatte vi ustanselig hjelpe ham og bytte stilling. Stakkell, han led svært, men var saa taalmodig. Baron Arsen var alltid saa hjælpsom og snil mot mig, og han var en av vore dygtigste lærere og elsket sit ar-

beide og sine gutter saa. Herrens veie er isandhet underlige i vore øine, i det svundne aar kaldte Herren vore to bedste lærere til sig. Men vi maa ikke klage, de er jo begge to komne hjem. De 5 uker i forveien, da B. Arsen var syk var en forberedelsestid for ham til «den sidste reise». Jeg savner ham, han var alltid saa glad og lo saa fornøiet, naar jeg kom ind til ham, mens han var syk.

Vi feiret saa stille vor julefest med vore lærere og lærerinder her hos mig søndag den 29. decbr. men jeg synes ikke riktig vi har hat fest iaar. Kjære, bed om, at Rupen maa bli sterkere, han hoster saa og taaler ingenting, og har ofte hodepine, men han hjelper mig allikevel med hvad han kan. Jeg tror han slipper soldatertjenesten, da han jo har sin mor og er eneste barn. Bed ogsaa om, at Herren vil hjelpe i den sak.

En ting ligger mig særlig paa hjerte, og alle vennerne maa ogsaa være med at bede derom. Vi trenger *saa* til en varm aandsfyldt evangelist — en indfødt kunde det godt være; der kunde reise om og evangelisere rundt om i alle de mange, mange landsbyer paa Muchsletten, og som kunde begynde et arbeide blandt de unge mænd i Musch. Om Herren vilde gi os midler dertil og vise os den rette. Vil I være med at bede derom? En bibelkvinde for Musch trænges ogsaa meget.

Vi har det rolig her nu, Gud være lovet, saa I behøver ikke at være bange for os. En tid saa det truende nok ut, men uveiret drev over. Posten har vi tiltrods for krigen faaet temmelig regelmæssig. Dr. ♦Zanrieff er igjen borte, saa jeg har mange syke og rik anledning til at hjelpe, til at tale med dem og besøke hjemmene bare ogsaa tiden bedre vilde strække til.

Mangø kjærlige hilsener med Hebr. 12. 2. 3 fra

deres hengivne
Bodil Bjørn.

Fra Tysfjorden.

Fredly 24—2—1913.

Kjære missionsvenner.

Ogsaa iaar blev det os forundt at sprede juleglæde rundt i hjemmene hos mange lapper og norske ved de kjærlighetsgaver som strømmet ind fra venner rundt om i landet. Det er os da en inderlig trang at faa bringe vor hjertelige tak til alle som var med at støtte os med eders gaver, eders kjærlighet og eders bønner. Gud velsigne alle venner av lappemissionen og fuldkomme i eder, hvad der staar skrevet i Hebr. 13, 20—21. Gjerne vilde vi fortælle lidt om hvordan julen har artet sig heroppe iaar og om mulig la vennerne faa kige lidt ind i forholdene, for at De kan glæde Dem med dem, som De selv har bragt opmuntring, trøst og juleglæde.

Det saa ikke lyst ut for mange herinde i fjorden da det stundet mot jul. Sommeren hadde været meget tør, saa det var blit yderst daarlig med høvlen, og som følge herav blev det et spørsmal for mange, om de kunde greie at føde sine kreaturer vinteren over og hvis ikke het det at skille sig med dem, selv om de var noksaa nødvendige til familiens underhold ved den melk eller den uld de ydet. Hjemmefisket var slaet saa aldeles feil utover høsten og grubedriften paa Drag, som for mange i de senere aar har været en jevn, sikker indtægtskilde, indskrænkedes til bare at beskjeftige en halv snes mand. Og mørket seg indover landet. Der er ikke nogen egentlig dag mer, naar det lider ut i advent, bare likesom en dæmring mellem kl. 11—2. Jeg synes det vil si meget ikke at tape motet under saadanne omstændigheter. Det lider mot jul, men hvordan skal der bli fest i huset, naar pengepungen er tom og matforraadet holder paa at slippe op og familien mangler det, som vi pleier at regne for de nødvendigste beklædningsgjenstande midt i den kolde vinter? Det er ikke let at

besvare det spørsmål, naar der ingen utsigt er til fortjeneste før det lider ut over nytaaret og man kan drage ut paa lofotfisket. Og selv naar det lider saa langt er det en yderst usikker inntægt. — Men Gud være lovet, vi har jo en Herre som alting magter, til ham tør vi bringe det som trykker os. Og den vei var det vi gik, da nøden blev saa knugende rundt omkring os og vor egen hjelpekasse var blit saa tom. Vi vidste jo, at hos ham vilde vi ikke banke paa forgjæves og derfor la vi vore fattige venners nød frem for ham og saa op til Zions bjerge, hvorfra vi vidste der maatte komme hjelp. Og hjælpen kom. Saa herlig, saa overvældende var det at se, hvordan den kom i form av penger, matvarer, og klær, og foruten disse saa inderlig eftertragede ting manglede det heller ikke paa det som yderligere skulde forhøje festglæden, nemlig leketøy til barna, julegodt, juletråpynt, bøker, blade og billeder o. a. Aa, hvor var vi lykkelige og taknemlige etterhvert som alt dette strømmet ind. Og det meste kom dagene like under jul og i julen. Hvor er vi taknemmelige mot vor himmelske far, som gir saa langt overflødige end vi forstaar at bede om, og hvor er vi taknemlige mot kjære venner, smaa og store, som har ladt sig bruke av ham til at gaa hans ærender.

Da en forening stillet os det frit selv at ønske noget til jul, grep vi dette med stor glæde og tillot os at bede om matvarer til vore fattige, saa vi kunde ha en utdeling av saadant før jul. Det vilde være en beroligelse at vite, at de hadde mat i julen, og derfor var det vor plan at faa gjøre en rundreise med motor før jul til de fattigste. Kassen fra Bodø ankom og en kasse fra Skien som ogsaa indeholdt matvarer. Disse sendinger blev os nu saa inderlig kjærkomne til utdeling blandt syke. Selve juleaften naadde vi til at faa delt ut mat og varme klær til en del gamle og syke-

lige familier heromkring og lidt til glæde og opmuntring for vore patienter utenom huset. Første høitidsdag er det skik her at alle feirer i stilhet med sin familie og den skik har vi optat ogsaa her paa Fredly. Andendag hadde vi som sædvanlig søndagsskole, bibellæsning og etterpaa bønnemøte. Tredie dag var veiret gunstig og doktorens motor, som vi da hadde leiet, indfandt sig, og saa bar det indover fjorden. Første station var Paalsommerset for at avlægge et besøk hos enken Nallak, som vennerne kanskje vil huske fra før. De strir sig tappert igjennem gamle mor og hendes flinke døtre, men vinteren er haard at komme igjennem, for det er vanskelig at skaffe kontanter og melet er dyrt. Hvor har jeg ofte ønsket, at vi maatte være saa stillet, at vi kunde forære mor Nallak en sæk mel ved vinterens begyndelse saa hun ikke skulde ha denne bekymring at kjæmpe med hele vinteren igjennem. Og nu var vi virkelig istand til det. I hel sæk mel, hvad er ikke det for hjelp for disse stakkels kvinder, som for det første har ondt for at skaffe sig den og derefter har ondt for at faa den transporteret hjem.) Og saa lidt matvarer av forskjellig slags, som nok skulde bli en god støtte. Næste station var Vasja, som vennerne kanskje ogsaa vil erindre fra tidligere beretninger. Det har alltid sine store vanskeligheter at klatre op den bratte bakke og særlig om vinteren naar der er iset. Man maa krabbe sig oppover hvor man bedst kan faa fottæste og saa gik det da til, at vort følge først havnet i Amunds stue. Her bor en yngre familie, hvor manden er sykkelig og i de senere aar har der været megen sygdom blandt barna og flere er døde. Nu vidste vi at der nylig var kommet en ny liten verdensborger tilgaards og det skulde nu være gjildt at faa se ind til Inga, hvordan det gik med hende. Der blev stor glæde i huset da de fik besøk. Det saa ut til at være likesaa velkomment som

uventet, da poserne med matvarer kom frem. I en saadan tid trænges litt at styrke sig paa, og det er ikke altid godt at vite, hvor det skal tages fra, særlig i den mørke vintertid, da folk pleier at være uten melk. Saa kom de varme skjærf og votter og huer frem og tykke, strikkede uldskjorter. Fra begge naboerne samledes de til og hver fik sin del. Men Inga i øverstuen følte det nok helt som en krænkelse, at man var først tyet ind til Amund istedetfor til hende, og det lot til at hun hadde vanskelig for at forvinde det Dog, da alle gaverne kom frem og hun var tiltænkt det meste og det bedste (fordi hun var den fattigste) ja til og med en hel melsæk, saa blev nok det likesom balsam i saaret. Hos Inga holdt lampen paa at gaa ut, da vort selskap kom der. Det var slut med oljen i huset. Det oplever vi ikke sjelden naar vi kommer til disse ensomme gaarde, at de er helt ute for parafin. Hvor velsignet var det da at fylde dunken for hende igjen. Saa bar det igjen avsted for at naa Musken og overnatte der. Det lykkedes at naa dit saa tidlig at man kunde gaa iland og hilse paa folk. Og her hadde mange samlet sig. Her besøkte de Gamle Knut og konen hans og hadde litt julegaver. Efter Knuts ønske holdt de en liten andagt derinde. Det lot til at de gamle glædet sig over besøket. Inde hos Per Olsen var mottagelsen hjertelig som bestandig. Hit er gamle Amma flyttet fra Manfjord for at pleies av datteren. Gamle Amma maatte naturligvis ikke glemmes som er stedets ældste og som glæder sig som et barn over en gave. Saa var det at ro tilbåke til motoren og spise aftens. Efter endt maaltid drog man til ydre Musken. Først gjaldt det enken Sigga. Hun bor i en ganske liten gamle og er henvist til at leve av, hvad kommunen og gode mennesker gir hende. Gammen er utæt og kold, og det er ret føleligt, naar vinteren sætter ind. Da vort

selskap kom, var lampen netop gaaet ut, for nu var der ikke mere olje paa. Den nød kunde da straks avhjelpe. Saa kom gaverne frem. Jeg tænker det er længe siden Siggas matkiste var saa vel forsynt. Og saa klær til barna. Vi undrer os ofte over, hvordan de os tilsendte saker synes at være bestemte paa forhaand til at skulle avhjelpe bestemte mangler. Det pleier at være saa at plagget passer akkurat der, hvor det mest trænges. Sigga beklaget sig over, at hendes lille pike manglet fottøi, hendes komager var aldeles forbi. Da sætter S. Johanne frem et par komager av passende størrelse. De var netop blandt hendes julegaver. Disse gode neppe brukte komager var kommet i kassen fra Larvik. Mindst hadde Sigga ventet, at hun skulde faa komager sydfra. Da julegodt kom frem gik fryden over sine bredder, for lille-gut, en 5—6 aaring. Han gjemte ansigtet i mors fang og lo. Saa bar det op til Store Knud. Dette aar har været særlig vanskelig for denne familie. De har 7 barn. De to ældste som er tvillinger gik til konfirmation i sommer. Manden som var i Finmarken isommer var uheldig der, og en dag ut paa høsten som han var oppe i fjeldet skulde guttene trække garn. Under manøvren glap taket og det forholdsvis nye kostbare garn sank tilbunds paa en dybde, hvor det var haapløst at faa fat paa det igjen. Det var nu at miste levebrødet. Det laa tungt paa os at tænke paa, hvordan de hadde det i julen, og vi var lykkelig over at kunne række dem en hjelpende haand. De fik poser med matvarer og klær, og tilslut blev mors fang saa fuldt, at hun ikke kunde rumme mer. Det er alltid en fryd at se det lysne i det vemodige ansigt til mor der i gammen. — Lidt overfor bor en enke som i flere aar har været blind. I den lille gamle bor den gamle blinde og blir pleiet av en datterdatter som er svagt begavet med forstand. En søn er i

huset, en gammel gut som vel maa sies at være idiot. De fik sine gaver de ogsaa og det kom vel med. Det bedste var nok et deilig dobbelt ildteppe til gamle Bodil. Hendes seng er bare litt brisk. Nattekvarter fik man beredvillig i Store-Anders gamle, som er noksaa rummelig. Den huset 13 personer den nat. Næste morgen gik turen til Tømmervik til en syk kone. Naturligvis forekommer ogsaa morsomme smaa episoder paa saadanne ture. Saaledes da man i Musken var klar til avgang. Motoren laa et godt stykke utpaa og vinden var sterk, saa man kunde ikke høre om der roptes fra land men man blev opmerksom paa en mand som ivrig gestikulerende løp paa strandbredden og ropte noget som ikke kunde opfattes. Vi er vant til at lappene kommer med alskens anliggender i siste øieblik og da motoren var fyret op, vilde man ikke gjerne hindres. Men da det saa ut som om det rigtig stod om noget gik Peder i baaten for at ro mot land og høre. Manden blev ved at fægte og rope og da Per kom nær nok hørte han: «Ho æ laus, ho æ laus, ho æ laus.» «Ka æ laus?» roper Peder, men fik bare samme svar, ho var laus. Da han endelig var nær nok til at hoppe i baaten blev det endelig opklaret, at det var en tand som var «laus» og dertil hadde han hat frygtelig tandpine i flere dage saa det var i en slags fortvilelse han løp paa stranden. Han blev saa glad, da han blev kvit tanden, at han hoppet i havet længe før baaten naadde land og vadet i land.

I Tømmervik laa en ung tæringssyk kvinde i siste stadium av sygdommen. Det hadde vist sig umulig at faa nogen til at pleie og hjelpe hende, saa hun hadde bare sine 3 smaa om sig, av hvilke den ældste en gut var 10 aar. De smaa maatte besørge husestellet og pleie moren, og man kan da tænke sig hvordan tilstanden i huset var. Koldt og trækfuldt var det i gammen, og forfrosne og for-

komne saa de ut i høi grad. S. Johanne mente, at Anna vel ikke kunde leve mange dagene, men hun oplevet dog at bli ført til os til Fredly hvor vi fik lov at pleie hende i 17 dage, indtil hun stille lukket sine øine. Vi har det haap at hun er gaaet til et bedre hjem. Vi tilbød fattigforstanderen at ta os av de smaa indtil de kunde bli anbragt i gode hjem og vi hadde dem henholdsvis 10 og 14 dage. Saa var Hellemoturen gjort for denne gang og vore venner kom tilbake lykkelige over at ha faaet lov at overbringe saa velsignede gaver i saa mange nødens boliger. — Nu stod festene tilbake. Siden vi flyttet ind paa Fredly har det været vort stille ønske at kunne indbyde alle Hellands beboere til en liten fest. De har ut fra sine smaa kaar foræret os dette store deilige stykke land. Og hele tiden siden vi kom her har vi erfaret saa megen velvilje og godhet at vi følte trang til engang at gjøre noget igjen. Saa indbød vi da alle de ældre til en fest nytaarsaften. Det var en glæde for dem som for os at samles og særlig paa aarets siste dag efter at ha delt godt og ondt sammen i aarets løp. Vel 20 gjæster hadde vi. Bevertning var kaffe og julekake og utpaa aftenen julegrøt. Vi underholdt med sang, høitlæsning og samtale og avsluttet dagen med andagt. Anden nytaarsdag hadde vi vort sedvanlige juletræfest for vore søndagsskolebarn. Alt gik godt og glæden var stor. Søndag efter nytaar holdt vi fest for barna paa Moen og Drag. S. Johanne s. Nancy og endel velvillige hjælpere drog derut med temmelig stor oppakning. 50 barn fik julepakker med gaver. Nu igjenstod en fest, som vi i flere aar inderlig har ønsket at holde for ungdommen og spesielt for de unge mænd som er samlet ved gruberne paa Drag. Vi indbød dem da til juletræfest og de hadde stor lyst til at komme. Der blev sunget julesange rundt juletræet og efterat være ønsket velkommen beværtet med kaffe

og julekake. Efterpaa deltok de med liv og lyst i sange til guitar-spil. En troende ung mand her paa Helland synger meget godt. Saa hadde vi høitlæsning og saa blev der anledning til at leke en stund. Ut paa aftenen blev igjen budt cacao og smørbrød og efter at ha sunget en sang som de selv valgte i «Hjemlandstoner» avsluttedes med andagt. Hele festen foregik saa stille og pent. Senere fik vi til vor glæde høre at de hadde hygget sig godt. Enhver av dem fik ogsaa et julehefte. — Heldigvis har vi endda endel gode saker som skal utdeles, hvor de intet har faaet og som vi tror trenger en hjelp.

Tilslut har jeg at overbringe en hjertelig tak fra dem som har motatt gavene. Gud, som elsker en glad giver, han lønne og velsigne eder igjen. Bed for Tysfjord, at der maa bli megen aandelig frugt av dette arbeide.

I Jesu kjærlighet forbundne
S. Johanne og S. Olivia

Fra Kurdistan.

Kjære venner!

Mezereh ^{18/12} 12.

I blir vel forbauset over at finde os her. Vi blev spurt om vi var flygtet fra Farkin; søstrene fra Arabkir er nemlig ogsaa der da hr. Ehmann befrygtet uroligheter der. Det har vi dog ikke merket noget til i Kurdistan om end kurderne var svært tilbakeholdne siden krigens utbrudd. De er bange for os da de tror vi er utsendinger fra en eller anden regjering. Naturligvis har de alle den største lyst til at hugge alle kristne ned, men regjeringen søker efter evne at forebygge massakrer, da Rusland har erklæret at det ved det første tegn til uro vil komme og ta hele stasen. Ja det er merkelige tider vi oplever nu. En kurdisk kvinde som tjener hos en stor bey sa til os: «Vi graater hele dagen fordi Stambule er tat av giourerne».

Min første impuls var aa rope hurra, men synet av hendes bedrøvede ansigt bragte mig hurtig til besindelse og jeg fortalte hende om det fredens rike som Jesus skal oprette. Jeg kunde heller ikke tro paa muligheten av hendes utsagn. Selv erfarte vi ingenting da vore aviser ikke ankom. Telegramer i Farkin bringes ikke til offentlighetens kundskap. Her slugte vi «Kristelig dagblad», som fru Grúnhg, faarog vet om det som kan vites om de alvorfulde begivenheter, som har tildraget sig og som sandsynligvis vil følges av endnu alvorligere. Tyrkerne sier selv, at dette er straffen for deres synd.

Grunden til vor reise hit var dog ikke av politisk art, men var simpelthen ønsket om at konferere med hr. Ehmann, som jo er en rigtig far for hele dette land. Forholdene i Farkin tilspidset sig nemlig saaledes at et arbeide blev forhindret. Menigheten bad os bli i menighetens hus for at tilse de syke og undervise deres døtre, men der blev gjort saadanne vanskeligheter, at menigheten ikke kunde faa sin vilje frem. Mandag 2 decbr. forlot vi Farkin vi kom hit den 8. Et sted blev vi stoppet og maatte tilbringe natten i karantæne skjønt koleraen nu er forbi i Diarbekir efter at ha betalt 1 medjidie fik vi lov at reise videre næste morgen; det hele var en ren komedie ti vor vognmand fik rolig lov til at overnatte i khanen mens vi blev anvist et værelse utenfor byen, som dog var meget ordentlig. Næste morgen var vi tidlig paa færde og vækket vore vogtere — der sov 3 mand i huset — forat de skulde hente vognmanden. Men de sov sødelig videre. Tilsist gik vi selv til byen og da kom en av de 3 piltende efter. Langt om længe kom vi avsted, vor mand var «gaaet saasent tilsengs om aftenen at han ikke kunde staa tidlig op.» Vore moslemske opvartere erklærte at vi var som mænd og haapet derfor paa gode drikkpenge. Hele den følgende fart gik i langsomt tempo og vi ga os tilfreds da vor mand lovet at bringe os til

Mezereh lørdag aften. Men kl. 1 lørdag som vi nærmer os det høie fjeld som endnu skiller os fra Mezereh, møter vi en anden vognmand som fortæller at der ligger høi sne deroppe og da skynder vor sig at kjøre tilbage til den siste khan tiltrods for vore protester. Der sat vi nu og frøs og hadde bare litt tørt brød igjen. Saa maatte vi avgaarde om søndagen, det var en kold tur opover, lange strækninger maatte vi vasse gjennom den vaate sne, mens vor bedrøvelige kusk selv blev sittende paa. Oppe paa toppen møtte vi en række vogne og en av kuskene var venlig nok til at kjøre os videre da vor erklærte ikke at vove det alene. Den nye forstod at kjøre og nu gik det i trav gjennom sneen og og siden i susende fart nedover mot sletten, over denne — frugtbar og veldyrket som den er og med varm luft — saa atter litt opover og tilsist ind i Mezereh, som I alle kjenner saa godt fra frk. Finholdt. Mezereh er slet ingen orientalsk by, med sine mange hvitkalkede og maledede anstaltsbygninger og sine store aapne plasser og like brede veie gjør den et halvt europæisk indtrykk, saameget mere som ogsaa de indfødte efterligner den europæiske maate at bygge paa. Anstaltshusene er rummelige, lyse og pene og søstrene har de nydeligste værelser. Mama Grünhagens salon er rent fortryllende og forekom os jo som et rent palads. Hun mottok os med stor hjertelighet, skjønt vort telegram som sædvanlig ikke var ankommet og vi fryder os ved at kunne tilbringe en tid i den varme kjærlige luft. De er saa søte allesammen baade tyske og amerikanere. Og hr. Ehmann er en perle, det er sikkert, elsket hele landet over. Han er saa villig til at støtte og hjelpe. Efter hans mening skulde vi helt opgi Farkin og reise til Stormkursh ved Euftrat, 2 dage herfra. Der er en levende menighet, skole med 2 lærerinder, de vil gjerne ha søstre og man kan faa gode boliger, kort der er no-

get som lokker. Omegnen er kurdisk og menigheten vilde være interessert i et arbeide blandt disse. Vi hadde en liten konferens med hr. E. og nogen troende armeniere angaaende dette. Han bad os vente og bede. Men vi har begge to det indtrykk at vi skal tilbake til det stakkars elendige Farkin ialfald saalænge til nogen anden begynder arbeide der. Det kan ikke være for intet at Gud har ført os dit og netop det at der er saamegen synd og slethet gjør det saa meget nødvendigere at arbeide, indtil dørene lukkes aldeles. Saa synes det os ialfald indtil nu. Men vi er villig til at la os lede.

Igaar var vi i Charput og besøkte amerikanerne, som var rigtig søte, især den yndige gamle mrs. Barnum og hendes datter mrs. Riggs, en av de ægte perter. Vi spiste en deilig middag deroppe — spiser os mette her for hele aaret paa engang og besøkte siden den bekjendte Badv. Wartan som hadde godt haap for Farkin. Saa var vi tilaftens hos Ehmanns, siden fik vi en utmerket bibeltime av ham over Herrens komme. «En kristendom, som bare holder sig til den fødte, korsfæstede og opstandne frelser og ikke venter paa ham, er bare halv og kraftesløs. Intet helliger mer end det, at vente, ti er jeg ikke beredt, da ønsker jeg slet ikke at Herren skal komme straks.»

*

Silvan Farkin januar 12. 1913.

Godt og velsignet nytaar! og tak for det som gik. Som I ser er vi atter i Farkin. I Mezereh hadde vi det deilig paa alle maater baade aandelig og legemlig hos den kjære fru Grünhagen. Det var en rik tid i Mezereh. Hr. Ehmann viste os megen venlighet, og holdt udmerkede bibeltimer, vi feiret en yndig jule og nyt-aarsfest sammen og glædet os ved synet av alle barna og jeg blev glad i dem alle ogsaa amerikanerne som vi var hos 3 dage. Vi blev indbudt til lederen av colleget i Charput mr.

E. Riggs og hans søte lille kone født Shepherd fra Aintab. Baade hun og hendes mand er utdannet paa Northfield college (Moody's) og universitetsgrad har de begge. Hun kommer meget i tyrkiske huse og er svært ivrig. Riggs er 7 søskende som alle tjener Gud, 5 paa missionsmarken og moren evangeliserer nu sammen med sin mand der saavel som sin far ogsaa er missionær. Det var morsomt at være sammen med disse mennesker. Mr. Henry Riggs ældre bror av collegets leder er reisemissionær, ham likte jeg ogsaa godt; han kjender forholdene her. Han raadet os til at prøve i Farkin engang til. Vanskeligheter vilde vi faa overalt, en levende menighet, som vilde omfatte muhammedanerarbeidet med sympati maatte skapes i Farkin som andetsteds, og her er den fordel, at man med et sprog kan naa baade kurder og armenier. Mr. Henry Riggs hustru er født Barnum og er likesom sin yndige gamle mor en ægte kristen, som bare lever for andre. Da mr. H. Riggs netop skulde reise hit, fandt vi det rigtigst at gaa med ham og i Jesu navn prøve engang til. Vi talte med Badv. Wartan, som har meget at si og selv er fra Kurdistan, og han ryddet alle vanskeligheter av veien m. h. til skolen etc. Hr. Ehmann raadet os indtrængende til ikke paa nogensomhelst maate at bli avhengige av den indfødte menighet, og det er vi selv fuldt paa det rene med er ugjærlig.

Ved et saakaldt stationsmøte i Charput fortalte jeg om forholdene her i Kurdistan og denne beretning skal indrykkes i et amerikansk missionsblad for om mulig at vække interesse for dette stakkars land. — Nytaarsaften var vi hos Ehmanns til bønnemøte og trak løsener for det nye aar. Jeg fik Ap. gj. 15. 8. 9. Amerikanerne var ogsaa saa venlige allesammen og hjalp os paa alle maater. Vi fik kjøpt megen medecin, en god laterna magica samt fik for ærende den deiligste damesadel. Vi blev indbudt

til at besøke deres konference i Wan til sommeren og tillike til at overveie om vi helt vilde slutte os til American Board, hvilket vi dog avslag. Nytaarsdag kl. 12 brøt vi op og reiste den dag bare 4 timer i snefok, saa vore sengklær blev dyvaate. Dog fik vi tørret dem i khanen der. Næste morgen hadde det sneet meget om natten, og sneen holdt fremdeles ved. Det blev sagt os, at man ikke kunde komme over fjeldet i snefok, men mr. Riggs's tjener som var med os og hadde sin herres bagage, mens mr. Riggs selv brøt op fra Charput den dag, lot ikke til at se nogen vanskelighet. Saa red vi avgaarde kl. 5 om morgenen. Det var mørkt, og himmel og jord gik i ett i snedrevet. Ikke spor av vei, saa vi en tid vanket omkring paa markerne. Saa bar det opetter. En stund paa landeveien som var vanskelig nok med de svære driver. Med ett bøiet vor fører av fra veien, vore muldyrdriverne protesterte av alle kræfter: Dyrene kan ikke frem de vil styrte o. s. v. Men han vendte det døve øre til og stampet videre og lot til at være vel kjendt i det veiløse vildnis. Vi fulgte. Dyrene snublet og styrtet naturligvis i den dype sne saa vi gik tilfods i timevis, men lufften var ren deroppe og vinden kald, saa vi led ikke av varme. Om aftenen kl. 8 naadde vi Maden. Der sat vi vaate forfrosne og skjælvende og prøvet forgjæves at tørre vore ting ved en ild som ikke vilde brænde. En god søvn styrket os og næste dag oprandt med deilig veir. Nu bar det ind over lierne, og vi hadde et behagelig ridt. Om efterm. red mr. Riggs' i forveien forat skaffe kvarter i fjeldbyen Piran, og vi kom humpende etter paa vore langsomme lastdyr. Ved solnedgang kravlet disse opover et endeløst fjeld. En av vore kurdiske førere paastod at det var den rette vei, men mere vidste han heller ikke. Der fandtes omtrent ikke spor av vei mere i sneen. Da mr. Riggs tjener avslag at føre an paa en vei han ikke

kjendte bad kurden S. Eva som red den sadlede at forsøke, og hun paatok sig det vanskelige hverv. Det blev stadig mørkere ingen maane, men snart begyndte dog stjernerne at tindre i straalende glans og lyse op i den hvite stilhet rundt om.

Det var en deilig aften og jeg sat og glædet mig ved tanken paa, at vor Gud visste vei, selv om vi hans stak-kars barn vanket omkring i ødemar-ken. Himlen var saa nær der oppe. Kl. blev 6 og den blev 7 og den blev 8. Endnu red vi. Vor kurder jamret sig: «Hvad skal dette bli til?» Ellers taug alle stille. Da et høit glæ-desrop, og vi saa lysene fra Piran nede i dalen. Nedstigningen var lang og vanskelig paa de steile stier i mørke, men vi kom vel frem og fandt mr. Riggs i et kurdisk hus med væ-relset fuldt av folk som lo og moret sig over os. De forsøkte at stjæle litt skeer o. l. men gav godvillig tilbake igjen, naar de tapte gjenstande blev avfordret dem. Saa gjorde vi os fær-dig til natten. Mr. R. fik folkene ut. Der blev trukket et forhæng over gul-vet. Mr. R. og hans tjenere paa en side og vi paa en anden, saa vi sov deilig. Ægg hadde vi ogsaa faat kjøpt, saa vi fik et godt maaltid at styrke os paa.

Næste dag til Heine. Paa veien møtte vi en flok rekruter. 2 og 2 länket sammen ved haandleddet. Et sørgelig syn, disse stakler, der like-som kvæg drives frem forat la sig slagte for en sak de slet ikke bryr sig om. Kanske det forresten blir fred nu jeg vet det ikke. I Heine hadde vi en deilig stille søndag og et godt logis. I denne by er en ganske stor protestantisk menighet med 2 lærere og 1 lærerinde. Kurderne er Zazas. Armenierne taler armenisk. Mr. Riggs og jeg talte hver vor gang. Mandagen drog S. Eva og jeg alene videre hitover med de 2 drivere. Vi fik det mærkeligste nattekvarter, da vor arm. driver ikke vilde anbringe os 2 kvinder alene i et Zaza hus. Han

bragte os til en hule, feiet noget av den værste smuds væk, saa vi kunde bre ut vore madrasser og sa, «det er jo bare en nat.» Vi holdt andagt med ham og den anden zazadriver og strakte os saa til hvile med drivere og muldyr, som løp frem og tilbake hele natten. Stank og utøi var slemst og tiden blev lang til morgenen gryet og vi brøt op. Det var en kold dag med isnende nordenvind, som fra fjel-dene strøk nedover den snebare slette landskap om Farkin. Vi kom hit kl. 3 og blev overraskende venlig mottatt av alle. De var lykkelige over vort komme. Trodde vi var blitt borte grundet krigen. De hadde ikke ventet os nu ved vintertide heller. Det var paafaldende at se bleke ansigter her efter alle de røde kinder i Mezerch hvor klimatet er koldt og sundt. Alle er saa høflige nu, de skjønner vel at vi ikke staar saa alene som de hadde troet. I denne uke begynnder arbeidet. Vi haaper meget av Gud. De første dage hadde vi uhyre travelt med at faa huset nogenlunde istand, ubeskrivelig smuds overalt og en masse arbeide da ingen vet besked og atter igjen den gamle Farkinsult, det smagte ikke sødt efter gode dage i Mezereh, men vi er saa glade for den venlige mottagelse, de vet pludselig ikke alt det gode de skal gjøre os. Jeg har vel fortalt, at vi maatte sende stak-kars Arschartius bort, da hun hadde stjaalet og løiet saa svært, og ikke vilde bekjende, skjønt vi lovet hende fuld tilgivelse. Vi har bedt S. Katarina i Mezereh opta hende i sit barne-hjem og hun haaper at kunne ta hende til vaaren. I dette hjem er en vækkelse og mange barn omvender sig, kanskje A. kan bli reddet der, her er hun stadig under sin mors daarlige paavirkning. Hendes efterfølgerinde Mairam har bedre forældre, men lydighet kjender heller ikke hun. Da hun skulde gjøre vort skotøi rent og fik en børste, satte hun hele stasen under vandspringen «paa den maate gik det fortere.» Jeg glæder mig til

at begynde bibeltimen med kvinderne, tror her er mange længtende sjæle. S. Eva har stor praksis allerede, blir kaldt i mange huse og sandelig har de lært at betale ogsaa. Nu kalder de bare naar de er virkelig syke. Vi vil skiftes til med sykebesøk og læse for patienterne. Vi er friske. Men nu godnat kjære venner. Tap ikke motet for Farkin om det gaar langsomt, jeg har nu haap.

I kjærlighet eders
Thoru Wedel.

I senere indløpet brev fra frk. Wedel ber hun om megen forbøn for ordentlig hus i Farkin, hvis Gud vil de skal bli der. Der er nu 51 barn indskrevet paa deres skole og disse møter trolig frem, desuten har de poliklinik hver dag i middagstiden. Paa mr. Rigg's forestillinger har borgermesteren tilladt søstrene at arbeide blandt syke, hvilket han jo ifjor forbød dem. Der begynder nu at komme flere patienter, ogsaa kurder. Disse var en tid næsten forsvundne. Der var utspreddt det rykte at søstrene malte folks hoder i en maskine og spiste dem! Dette fortalte de kurdiske barn. Vinteren har været meget kold og prisen paa brænde og levnetsmidler har steget svært paa grund av krigen, tolden har steget med 25%. For folket er det en vanskelig tid og mange lider tap.

Indbydelse til missions- sommerskole

paa **Fredly** ved **Trondhjem** 8.—13.
juli 1913.

Norges missionsstudieraad indbyr til missions-
sommerskole for missionsstu-
dium paa **Fredly** ved **Trondhjem** 8.—13
juli 1913.

Hensigten med missions-sommersko-
lerne er at opøve hjemmearbeidere for
missionen. Studiekredser om en be-
stemt studiebok har derfor sin faste
plads i arbeidet, og man venter at
deltagerne, naar de kommer hjem fra
sommerskolen, vil gaa igang med
dannelse av studiekredser, hver paa
sit sted. Stillingen paa missionsmar-
ken kræver at hjemmearbeiderne har
grundig kjendskap til missionen; det
er saadan kjendskap sommerskolerne
vil hjelpe sine deltagere til.

Bøn og opbyggelige foredrag trær
til for utdypelse av det aandelige liv.
Det daglige samvær med saa mange
med samme maal, vil styrke den for
alt arbeide for Guds rike saa værdis-
fulde enhetsfølelse.

Fredly ligger 2 klm. fra Trondhjem.
Her kan 200 deltagere faa plads. For
kost fra tirsdag eftermiddag til søndag
aften betales kr. 8.00, samt 50 øre
for natten for dem som ønsker at faa
sig anvist logi.

Missionsforeninger, kr. ungdomsf.
U. M. K. F., U. K. K. F., L. M. F.,
K. M. A., N. S. K. F., L. V., kriste-
lige gymnasiastforeninger og lærerinde-
foreninger anmodes om at sende en
deputert for hver 50 medlemmer.
Disse maa være anmeldt inden 15.
mai. Senere er adgangen aapen for
alle interesserte saalangt der er plads.
Man forbeholder sig at træffe valg
mellem de efter 15. mai anmeldte for
at faa den fyldigst mulige repræsen-
tation for det hele land. Alle mis-
sionærer og missionsemisærer er hjertelig
velkomne. Deres navne vil vi gjerne
ha snarest.

Anmeldelserne sker til pastor Skaar,
Thv. Meyersgt. 71. Indmeldelsespen-
gene kr. 2.00 maa medfølge. Man maa
meddele, om man ønsker nattelogi
skaffet av os; om man før har været
i studiekredser og derfor vil være med
i en videregaaende kreds, eller i en
begynderkreds eller modelkredsen, hvor
man uten selv at være deltager kan
faa se hvordan en studiekreds arbeider.
Som studiebok vil bli benyttet

«Indien kalder». Alle bør paa forhaand sætte sig ind i boken.

«Jeg er vintræet, I er grenene; den som blir i mig og jeg i ham, han bærer megen frugt; ti uten mig kan I intet gjøre.» Samliv, samfund, samarbeide med Jesu er betingelsen for at vi kan bære frugt. Skal sommerskolen bære frugt er det derfor først og fremst nødvendig at der arbeides gjennom *bøn*. Vi oppfordrer derfor alle som tenker sig til sommerskolen at bære sommerskolen og dens arbeide frem i spesiell bøn.

La os be om: at missionsiveren maa tændes, at kaldet maa bringes klart frem til alle deltagerne, at samarbeide og enhet maa fremmes.

Ivar Aasen. Henny Dons. Ivar Holsvik.

Chr. Ihlen. K. O. Kornelius.

Jonas Myhre. O. F. Olden.

P. V. Skaar. Julie Winsnes.

Alle henvendelser til K. M. A. kasserer bedes sendt til K. M. A. kontor Keysersgt. 13.

Resterende kontingent for 1912 samt kontingenten efter den nye ordning for 1913 bedes indbetalt. K. M. A. kontor er aapent mandag og torsdag 12—2.

Til lokalsekretærene.

Da vi endnu savner mange opgaver over abonnenter og medlemmer bedes disse indsendt saa snart som mulig saa at medlemskort kan bli tilsendt

K. M. A. smaaskrifter bringes i erindring.

«Dypere renselse» (ny) 5 øre.

K. M. A.s konferens i Stockholm 10—12. mai 1913.

I Stockholm avholdes en international K. M. A. konferens fra 10.—12. mai. Norske K. M. A. medlemmer er hjertelig indbudne som deltagere. De som skulde ønske at delta bedes snarest henvende sig til K. M. A. kontor.

Program.

Pinseaften: Bønnestund og samvær.

Pinsedag: Aandelig foredrag av frøken Emsy Collet (Danmark), missionær Erik Folke, frøknerne Fredda Hammar, Sigrid Kurck, Anna Roos, Jeanne Wasserzug (Tyskland, med tolk;) og

Anden pinsedag: Om morgenen: Altergang i Sofiakapellet; skriftemaal: pastor Erland Bjørck; formiddagen: Meddelelse om K. M. A.s virksomhet av frøknerne Else Baudissin (Tyskland, med tolk), Olga Schaffaitzky (Danmark), Thea Syvertsen (Norge), Anna Bäckman (Sverige); eftermiddagen: Missionsforedrag av frøken J. Wasserzug samt flere hjemmeværende missionærer.

Tirsdag: Eventuelle møter under formiddagen.

Vi beder om vennernes forbøn for saavel anordningerne som for selve konferensen, at alt maa ske efter Guds ledelse.

«Herren er i sin helligdom. Stille for Hans aasyn al jorden. Hab. 2, 20.

Utgitt av Kvindelige Missions Arbeidere (K.M.A.)
Ekspedition: Keysers gt. 13, Kristiania.